

Брюксел, 18.11.2015 г.
COM(2015) 576 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

за напредъка на действията в областта на климата, включващ доклада относно функционирането на пазара на въглеродни емисии и доклада относно прегледа на Директива 2009/31/ЕО относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации

(докладът се изисква съгласно член 21 от Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно механизъм за мониторинг и докладване на емисиите на парникови газове и за докладване на друга информация, свързана с изменението на климата, на национално равнище и на равнището на Съюза, и за отмяна на Решение № 280/2004/ЕО, съгласно член 10, параграф 5 и член 21, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на Схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета, и съгласно член 38 от Директива 2009/31/ЕО относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации)
{SWD(2015) 246 final}

Съдържание

1.	Резюме.....	4
2.	Напредък към постигането на целите от Стратегията „Европа 2020“ и по Протокола от Киото.....	6
2.1.	Напредък към постигането на целите от Стратегията „Европа 2020“.....	6
2.2.	Напредък към постигането на целите по Протокола от Киото.....	8
3.	Тенденции при емисиите на ПГ в ЕС.....	9
3.1.	Тенденции при емисиите на парникови газове през 2014 г. в сравнение с 2013 г.	9
3.2.	Декомпозиционен анализ на намалението на емисиите.....	9
4.	Политики на ЕС за смекчаване на въздействието върху климата: най-нови развития.....	10
4.1.	Рамка на ЕС в областта за климата и енергетиката за периода до 2030 г.	10
4.2.	СТЕ на ЕС.....	11
4.2.1.	Изпълнение на Фаза 3 на СТЕ на ЕС (2013—2020 г.).....	11
4.2.2.	Резерв за стабилност на пазара.....	11
4.2.3.	Преразглеждане на СТЕ на ЕС — Фаза 4 (2021—2030 г.).....	11
4.3.	Други политики и мерки.....	12
4.3.1.	Решението за споделяне на усилията и неговото място в нормативната рамка в областта на климата и енергетиката за периода до 2030 г.	12
4.3.2.	Интегриране на земеползването, промените в земеползването и горското стопанство (LULUCF) в нормативната рамка в областта на климата и енергетиката за периода до 2030 г.	12
4.3.3.	Енергийна ефективност.....	12
4.3.4.	Възобновяема енергия.....	13
4.3.5.	Улавяне и съхранение на въглероден диоксид.....	13
4.3.6.	Транспортен сектор.....	13
4.3.7.	Флуорсъдържащи газове.....	14
5.	Политики на ЕС в областта на адаптирането към изменението на климата.....	14
6.	Финансиране на дейностите в областта на климата.....	15
6.1.	Приходи от тръжната продажба на квоти по СТЕ на ЕС.....	15
6.1.1.	Използване от държавите членки на приходи от търгове за квоти.....	15
6.1.2.	Програмата „NER 300“ и предложеният иновационен фонд.....	16
6.1.3.	Предложение за модернизационен фонд.....	17
6.2.	Първостепенно значение в бюджета на ЕС на политиките в областта на климата.....	17
6.3.	Разходи на ЕС и държавите членки за подпомагане на развиващите се страни в областта на климата.....	18

Показалец на фигурите

Фигура 1: Напредък към постигането на целите по Стратегията „Европа 2020“ и по Протокола от Киото	4
Фигура 2: Процентно изменение на БВП (в реално измерение), на емисиите на ПГ и на емисионната интензивност на икономиката (отношението между емисиите на ПГ и БВП), 1990 г. = 100 %	5
Фигура 3: Разлика между оценените стойности на емисиите и целите за 2014 г., както и между прогнозните емисии (при съществуващите мерки) и целите за 2020 г. в секторите извън СТЕ. Отрицателните и положителните стойности означават съответно преизпълнение и неизпълнение.....	7
Фигура 4: Декомпозиционен анализ на изменението на емисиите на CO ₂ от изгарянето на изкопаеми горива в ЕС за периода 2005—2012 г.....	10
Фигура 5: Докладвани приходи или тяхната финансова равностойност, които са използвани или се планира да се използват за свързани с климата и енергетиката цели през 2014 г.....	16

1. РЕЗЮМЕ

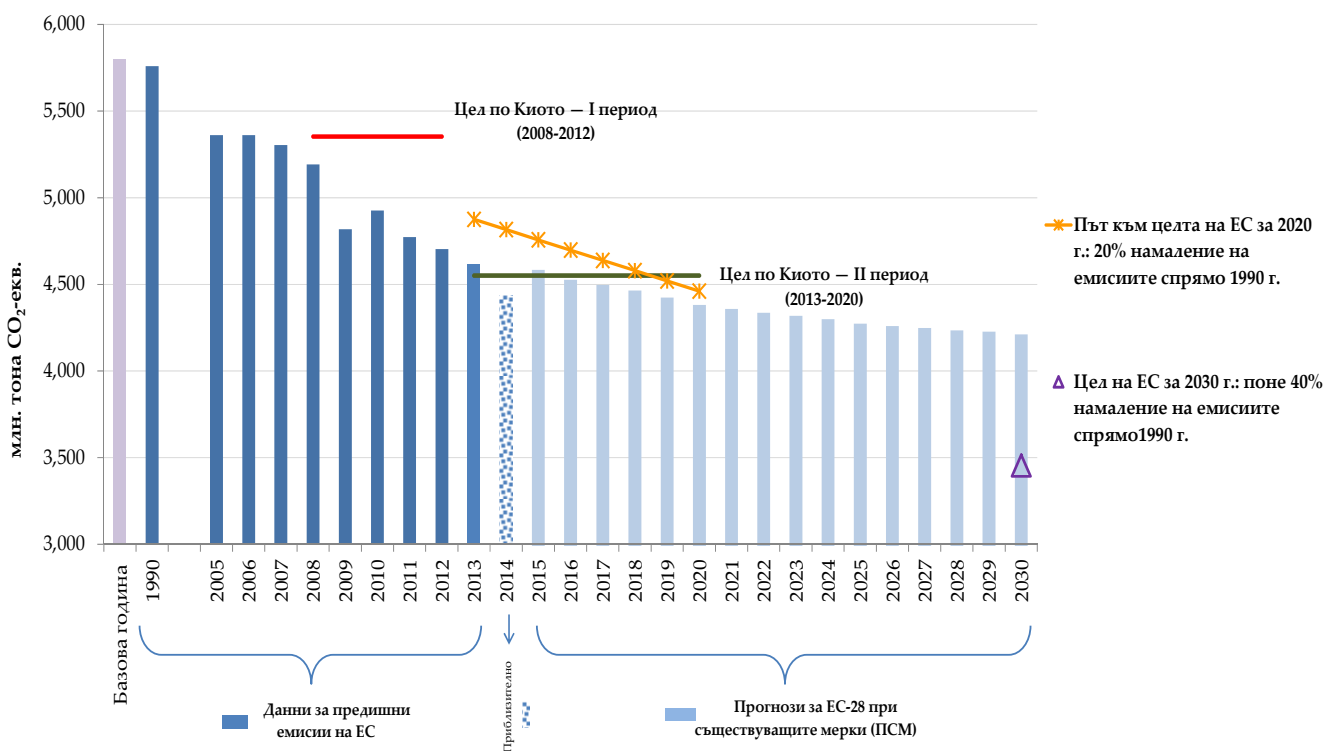
По пътя към изпълнение на целите за намаляване на парниковите газове, съответно по Стратегията „Европа 2020“ и по Протокола от Киото

Съгласно най-новите оценки, сумарните емисии на парникови газове (ПГ) в ЕС през 2014 г., попадащи в обхвата на пакета от документи за климата и енергетиката за периода до 2020 г., са били с 23 % по-малки от съответните емисии през 1990 г. и са намалели с 4 % в сравнение с 2013 г.

Според прогнозните данни, съответстващи на прилагане на съществуващите мерки, предоставени от държавите членки в 2015 г., се очаква емисиите през 2020 г. да бъдат с 24 % по-малки от тези през 1990 г. Тези прогнози бяха направени преди да бъдат получени данните за емисиите за 2014 г.

Следователно ЕС е на път да постигне целта си от Стратегията „Европа 2020“ за намаляване на парниковите газове, както и целите по Протокола от Киото.

Фигура 1: Напредък към постигане на целите по Стратегията „Европа 2020“ и по Протокола от Киото

Източник: Европейската комисия и Европейската агенция за околната среда (ЕАОС).

За всички освен четири държави членки (Люксембург, Ирландия, Белгия и Австрия) прогнозните емисии за 2020 г. са по-малки в сравнение с националните цели, определени в Решението за споделяне на усилията.

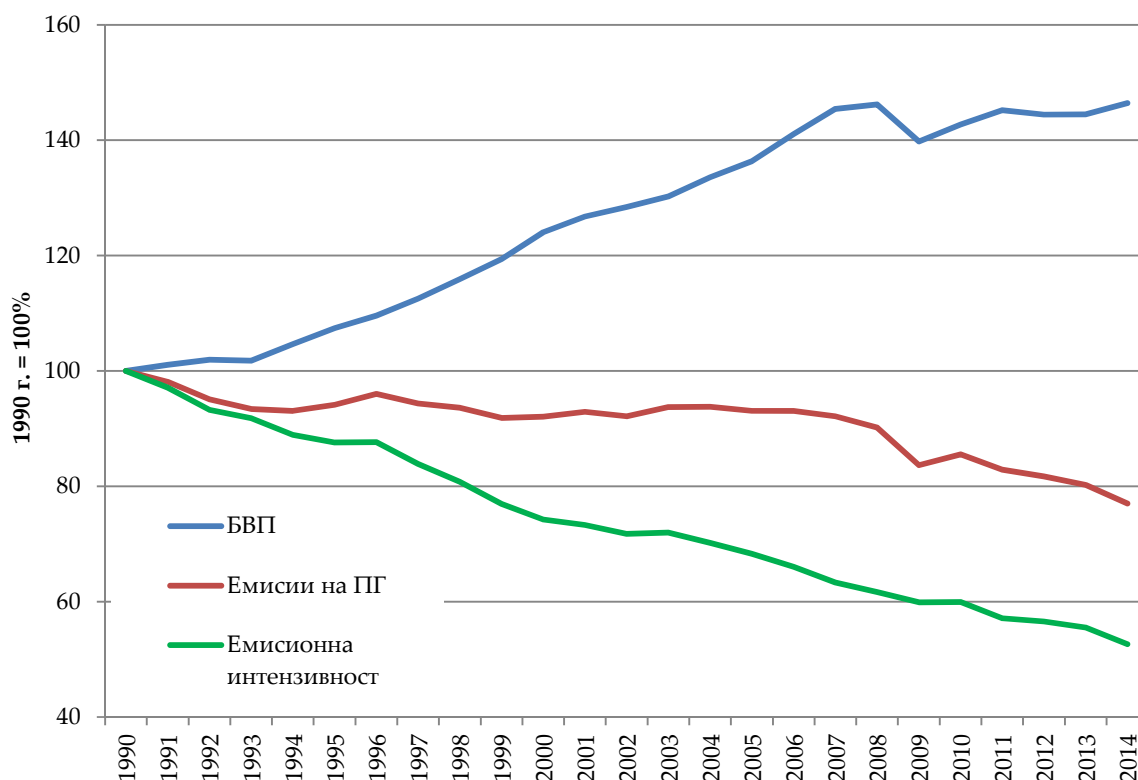
Допълнителни мерки, необходими за постигане на целта за намаляване на емисиите на ПГ до 2030 г.

Според прогнозните данни, съответстващи на прилагане на съществуващите мерки, предоставени от държавите членки в 2015 г., се очаква сумарните емисии на ПГ на ЕС през 2030 г. да бъдат с 27 % по-малки в сравнение с количествата от 1990 г. Необходими са допълнителни мерки, за да може ЕС да постигне целта за вътрешно намаление на емисиите на парникови газове с най-малко 40 % до 2030 г. спрямо количествата от 1990 г. За тази цел през юли 2015 г. Комисията предложи изменение на Схемата за търговия с емисии на ЕС (СТЕ на ЕС). През първата половина на 2016 г. Комисията ще направи предложения във връзка с постигането и на целта за намаляване на емисиите извън обхвата СТЕ с 30 % спрямо количествата от 2005 г.

Продължава успешното отделяне на тенденциите на икономическата активност и емисиите на ПГ

ЕС продължава успешно да постига разделяне на икономическия растеж от изменението на емисиите на ПГ. През периода 1990—2014 г. общият БВП на ЕС е нараснал с 46 %, а сумарните емисии на ПГ (без емисиите от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство (LULUCF), но включително с емисиите от международното въздухоплаване) са намалели с 23 %. Емисионната интензивност на икономиката на ЕС, определена като отношението между емисиите на ПГ и БВП, е намаляла почти наполовина в периода 1990—2014 г.

Фигура 2: Процентно изменение на БВП (в реално измерение), на емисиите на ПГ и на емисионната интензивност на икономиката (отношението между емисиите на ПГ и БВП), 1990 г. = 100 %

Източник: Европейската комисия.

Изпълнението на структурните политики в областта на климата и енергетиката е допринесло значително за успешното постигане на това разделяне. По-специално, прилагането на пакета от документи за климата и енергетиката за периода до 2020 г. е довело до значително увеличение на използването на възобновяемата енергия и напредък при енергийната ефективност. Тези два фактора са основните движещи сили, които са причина за наблюдаваното намаление на емисиите, а ролята на цената на въглеродните емисии като движеща сила се очаква постепенно да нараства в бъдеще.

Обхват на настоящия доклад

Настоящият доклад и двете му приложения представляват докладите, изисквани съгласно член 21 от Регламент (ЕС) № 525/2013 относно механизъм за мониторинг и докладване на емисиите на парникови газове и за докладване на друга информация, свързана с изменението на климата, на национално равнище и на равнището на ЕС, съгласно член 10, параграф 5 и член 21, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО за установяване на Схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и съгласно член 38 от Директива 2009/31/ЕО относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации.

2. НАПРЕДЪК КЪМ ПОСТИГАНЕТО НА ЦЕЛИТЕ ОТ СТРАТЕГИЯТА „ЕВРОПА 2020“ И ПО ПРОТОКОЛА ОТ КИОТО

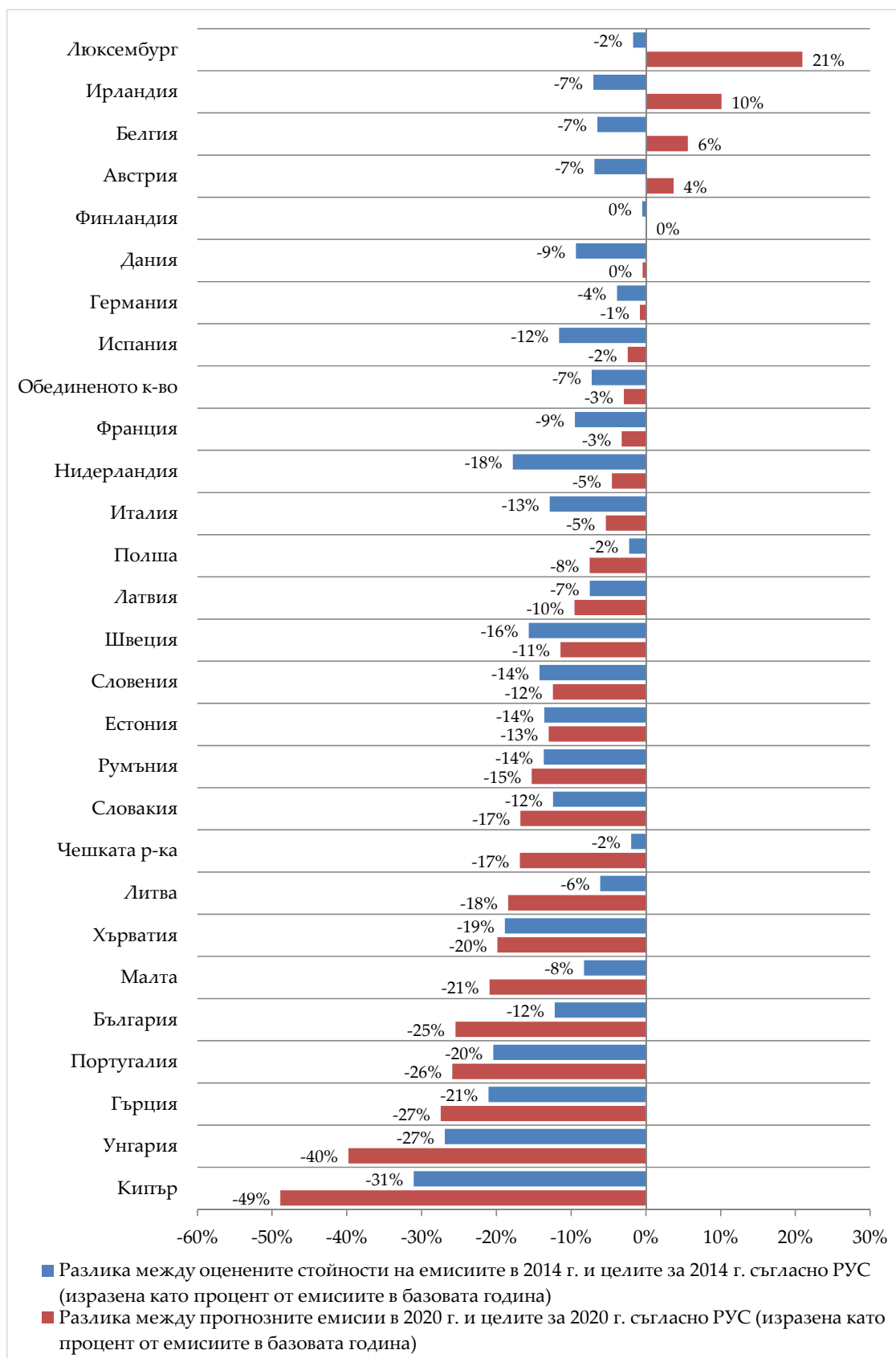
2.1. Напредък към постигането на целите от Стратегията „Европа 2020“

В пакета от документи за климата и енергетиката е определена цел на ЕС за намаляване до 2020 г. на емисиите на ПГ с 20 % спрямо количествата от 1990 г., което представлява намаление с 14 % спрямо количествата от 2005 г. Това усилие включва две части: секторите, обхванати от Схемата за търговия с емисии (СТЕ) на ЕС, и секторите, обхванати от Решението за споделяне на усилията (PCY). В СТЕ на ЕС е определен лимит за ЕС като цяло, а в PCY се определят годишни количества за емисиите на секторите извън СТЕ във всяка държава членка.

Съгласно прогнозите на държавите членки, съответстващи на прилагането на съществуващите мерки, се очаква ЕС да постигне целта си за 2020 г., като сумарните емисии (включително в рамките на СТЕ и извън СТЕ) се очаква да бъдат с 24 % по-ниски през 2020 г. спрямо количествата от 1990 г. Прогнозира се, че 24 държави членки да постигнат целите си за 2020 г. в секторите извън СТЕ чрез съществуващите политики и мерки. При все това четири държави членки — Люксембург, Ирландия, Белгия и Австрия — ще трябва или да въведат допълнителни мерки за да достигнат целите си за 2020 г. за секторите извън СТЕ, или да използват гъвкавите механизми, предвидени в PCY. Това включва прехвърляне на неизползвани квоти за емисии от една година към друга, използване на кредити за намаления на емисии по международни проекти и прехвърляне на неизползваните квоти за емисии между държавите членки.

За всички държави членки се очаква емисиите за 2013 г. и оценките за 2014 г. да бъдат под съответните им цели за 2013 г. и 2014 г., заложен в PCY. През 2016 г. ще бъде проведена проверка на спазването на изискванията в рамките на PCY.

Фигура 3: Разлика между оценените стойности на емисиите и целите за 2014 г., както и между прогнозните емисии (при съществуващите мерки) и целите за 2020 г. в секторите извън СТЕ. Отрицателните и положителните стойности означават съответно преизпълнение и неизпълнение на целите.

Източник: Европейската комисия и Европейската агенция за околната среда (ЕАОС)

За Люксембург се очаква да не изпълни националната си цел с 21 процентни пункта. Емисиите от автомобилния транспорт там представляват повече от две трети от сумарните емисии извън СТЕ, поради ниските акцизи върху транспортните горива и големия брой трансгранично работещи лица. При тези прогнози обаче не са взети под внимание новите мерки, като например увеличението на стандартната ставка на ДДС, което ще намали разликите в цените на горивата спрямо съседните страни, а също и изграждането на трамвайна линия в град Люксембург. Все още не е количествено определено как тези мерки ще се отразят върху прогнозните емисии.

В Ирландия най-новите национални прогнози, представени през 2015 г., показват че емисиите извън СТЕ ще се увеличават до 2020 г. поради очаквано увеличение на транспортните емисии с 19 % между 2013 г. и 2020 г. В Ирландия съществува недостиг на обществен транспорт, по-специално в Дъблин, както и липса на инфраструктура за електромобилност. Очаква се емисиите от селското стопанство да се увеличат през този период с 2 %. В резултат на това се прогнозира сумарните емисии в Ирландия да бъдат с 10 процентни пункта по-големи от целта за 2020 г.

За Белгия се предвижда емисиите на ПГ да са по-големи от целта за 2020 г. с 6 процентни пункта. Федералните и регионалните власти все още не са постигнали споразумение относно разпределението на усилията, необходими за изпълнение на целта за 2020 г. Освен това, някои характеристики на данъчната система са вредни за околната среда, включително продължаващото благоприятно данъчно третиране на служебните автомобили.

Според последните австрийски прогнози, емисиите от автомобилния транспорт ще се увеличат с 3 % между 2013 г. и 2020 г. и ще съставляват 45 % от емисиите извън СТЕ. Вследствие на това се очаква през 2020 г. емисиите извън СТЕ да са по-големи от целта с 4 процентни пункта. Австрийските власти планират допълнителни мерки за справяне с този проблем, по-специално чрез увеличаване на използването на железопътния транспорт, подобряване на ефективността на превозните средства, както и насърчаване на алтернативните горива и електромобилността. Ако тези планирани допълнителни мерки бъдат успешно реализирани се очаква Австрия да изпълни целта си за 2020 г.

2.2. Напредък към постигането на целите по Протокола от Киото

Първи период на ангажименти (2008—2012 г.)

Окончателната оценка дали ЕС и държавите членки са спазили своите задължения през първия период на ангажименти по Протокола от Киото ще бъде направена след изтичането на „допълнителния период за изпълнение на ангажиментите“ (периода на удостоверяване) през ноември 2015 г. След това докладът от периода на удостоверяване ще бъде разгледан на международно равнище през 2016 г.

ЕС-15 и единадесет други държави членки, които имат индивидуални цели за първия период на ангажименти по Протокола от Киото, са изпълнили своите цели. Очаква се ЕС да преизпълни целта си с 3,2 млрд. тона CO₂-екв., без да се вземат предвид въглеродните погълтители от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство (LULUCF) и международните кредити от механизмите по Протокола от Киото. Ако тези гъвкави механизми бъдат взети предвид се очаква преизпълнението на целите на ЕС да достигне общо 4,2 млрд. тона CO₂-екв.

Като се вземат предвид LULUCF и механизмите по Протокола от Киото, ЕС-15 е постигнал намаление на емисиите си през периода с 18,5 % в сравнение с количествата от базовата година. Това е еквивалентно на общо намаление от 2,2 млрд. тона CO₂-екв. и означава повече от двойно преизпълнение на целта за 8 % средно намаление за периода 2008—2012 г. в сравнение с количествата от базовата година.

Втори период на ангажименти (2013—2020 г.)

Според най-новите прогнози на държавите членки, ЕС е на път да постигне своята цел по Протокола от Киото за втория период на ангажименти, изразяваща се в намаление на емисиите през периода 2013—2020 г. средно с 20 % в сравнение с количествата от базовата година.

3. ТЕНДЕНЦИИ ПРИ ЕМИСИИТЕ НА ПГ В ЕС

3.1. Тенденции при емисиите на парникови газове през 2014 г. в сравнение с 2013 г.

Сумарните емисии на ПГ в ЕС са намалели с над 4 % през 2014 г., в съчетание с подобрение на икономическата ситуация, като БВП е нараснал с 1,4 % в сравнение с 2013 г. Намалението на емисиите на инсталациите, обхванати в СТЕ на ЕС, се оценява на около 4,5 %.

Потреблението на природен газ е спаднало във всички държави членки, а потреблението на твърди и течни горива също е намаляло значително в ЕС като цяло. Принос за това имат пониженото потребление на топлинна енергия от домакинствата поради по-топлия зимен сезон и продължаващото нарастване на дела на възобновяемата енергия през 2014 г.

3.2. Декомпозиционен анализ на намалението на емисиите

За да се оцени въздействието във времето на европейската икономика върху емисиите бе направен специфичен декомпозиционен анализ. Подробности за използваната методика могат да бъдат намерени в придружаващия работен документ на службите на Комисията.

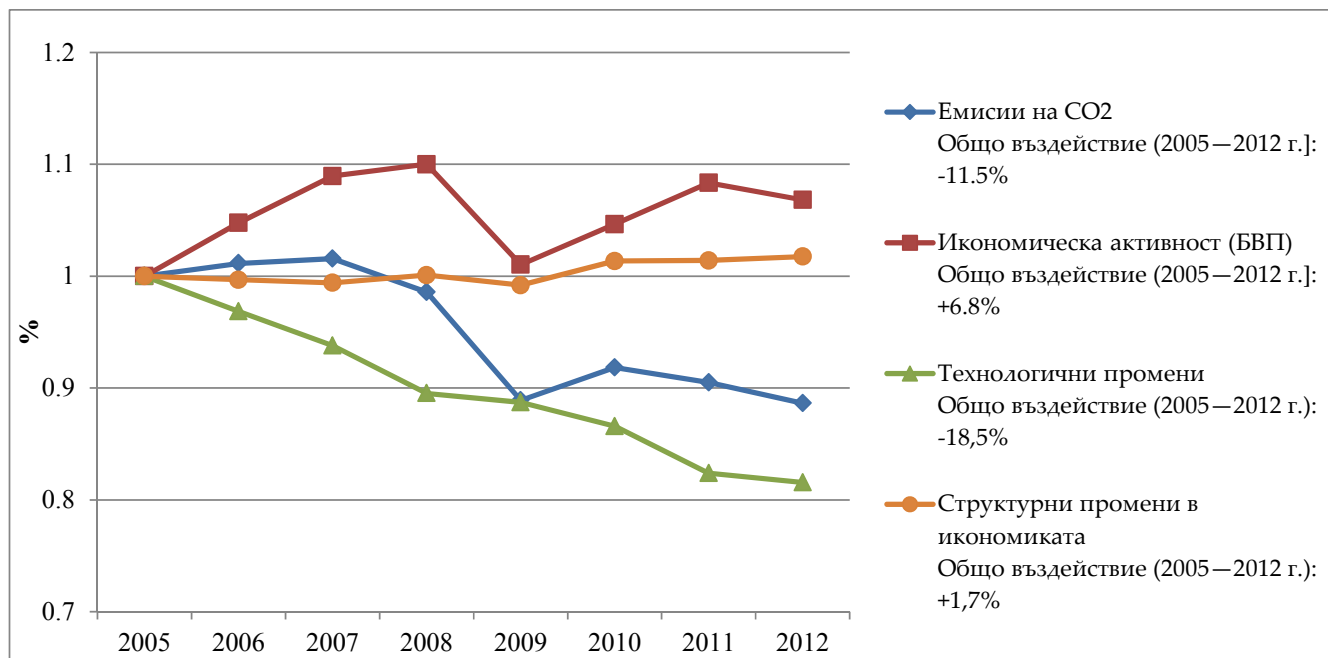
Този анализ обхваща емисиите на CO₂ от изгарянето на изкопаеми горива, които представляват около 80 % от общите емисии на ПГ. Взети са предвид следните структурни фактори:

- икономическата активност (БВП);
- структурните изменения в икономиката, измерени чрез въздействието, което измененията в относителната значимост на икономическите сектори, например на промишлените отрасли и услугите, са имали върху емисиите;
- технологичните промени, измерени чрез въздействието върху емисиите на преминаването към технологии с по-ниска въглеродна интензивност, например по-голямата енергийна ефективност или увеличението на дела на възобновяемата енергия.

На фигура 4 е се вижда, че емисиите на CO₂ са намалели през периода 2005—2012 г. с 11,5 %. Най-значително въздействие върху емисиите са имали технологичните промени, обуславящи намаление с 18,5 %. Ръстът на икономическата активност (БВП) е причина за увеличение на емисиите с 6,8 %. Структурните изменения в икономиката са предизвикали слабо увеличение на емисиите с 1,7 %. Тези въздействия могат да бъдат обяснени чрез два фактора. Първо, въпреки нарастващия дял на услугите в някои държави членки като Франция и Великобритания, производственият сектор в други държави членки, по-конкретно Германия, се е разраснал. Второ, дялът на относително по-индустриализираните източни държави членки в икономиката на ЕС също се е увеличил.

Следователно резултатите показват, че технологичните промени имат най-голям принос за намалението на емисиите, като значително надхвърлят въздействието на реструктурирането между отделните сектори. Политиките, прилагани в областта на климата и енергетиката, са допринесли значително за внедряването на екологично чисти технологии.

Фигура 4: Декомпозиционен анализ на изменението на емисиите на CO₂ от изгарянето на изкопаеми горива в ЕС за периода 2005—2012 г.

Източник: Европейската комисия.

4. ПОЛИТИКИ НА ЕС ЗА СМЕКЧАВАНЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ КЛИМАТА: НАЙ-НОВИ РАЗВИТИЯ

4.1. Рамка на ЕС в областта за климата и енергетиката за периода до 2030 г.

През октомври 2014 г. Европейският парламент постигна съгласие относно основните градивни елементи на рамката на ЕС в областта на климата и енергетиката за 2030 г.:

- обвързваща цел ЕС да намали собствените си емисии на парникови газове с най-малко 40 % до 2030 г. в сравнение с 1990 г. Целта следва да бъде изпълнена чрез намаляване на емисиите в рамките на СТЕ на ЕС с 43 % в сравнение с 2005 г. и намаляване на емисиите в секторите извън СТЕ с 30 % под нивото от 2005 г., което трябва да се разпредели между държавите членки под формата на задължителни национални цели;
- обвързваща цел на равнище ЕС за дела на енергията от възобновяеми източници в 2030 г.: да е поне 27 %;
- индикативна цел на равнище ЕС за подобрене на енергийната ефективност в 2030 г. с най-малко 27 %, която да бъде преразгледана през 2020 г., като се има предвид ниво за ЕС от 30 %;
- взаимна свързаност на електроенергийните системи на държавите членки с пропускателна способност от най-малко 15 % от инсталираната електрогенерираща мощност;
- нова надеждна и прозрачна система за управление, която да осигурява постигане на целите на ЕС в областта на климата и енергетиката.

Според най-новите прогнози на държавите членки, съответстващи на съществуващите мерки, сумарните емисии на ПГ в ЕС през 2030 г. ще бъдат с 27 % под количествата от 1990 г.

Следователно настоящата рамка на разглежданата политика е недостатъчна за изпълнение на определената цел за намаляване на емисиите на ПГ с поне 40 %. Необходимо е ЕС и държавите членки да въведат допълнителни мерки за смекчаване на въздействието върху климата.

За тази цел през юли 2015 г. Комисията предложи преразглеждана директива относно СТЕ на ЕС и ще представи законодателни предложения за секторите извън СТЕ през първата половина на 2016 г.

Комисията разгръща също така инициативите, планирани в Рамковата стратегия за устойчив Енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика по въпросите на изменението на климата. Предвидени са предложения за мерки, свързани с областите, включващи възобновяемите енергийни източници, енергийната ефективност, транспорта и научноизследователската и развойната дейност. Освен това Комисията работи по реализацията на Енергийния съюз, както е изтъкнато в доклада за състоянието на Енергийния съюз в 2015 г.

4.2. СТЕ на ЕС

4.2.1. Изпълнение на Фаза 3 на СТЕ на ЕС (2013—2020 г.)

От 2013 г. насам СТЕ на ЕС функционира в рамките на подобрените и хармонизирани правила за Фаза 3. В член 10, параграф 5 от Директивата за СТЕ на ЕС се изисква Комисията да наблюдава функционирането на европейския пазар на въглеродни емисии и да представя всяка година доклад до Европейския парламент и Съвета относно функционирането на пазара на въглеродни емисии, както и относно провеждането на търгове, ликвидността и търгуваните обеми. Същевременно в съответствие с член 21, параграф 2, Комисията публикува доклад относно прилагането на Директивата за СТЕ на ЕС въз основа на представените от държавите членки доклади. Докладът относно функционирането на пазара на въглеродни емисии, обхващащ първите две години от Фаза 3 — 2013 г. и 2014 г., е включен в приложението към настоящия доклад. В него се потвърждава, че системата е стабилна и че е създавала функционираща пазарна инфраструктура и ликвиден пазар.

4.2.2. Резерв за стабилност на пазара

С Решение (ЕС) 2015/1814 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2015 г. се създава резерв за стабилност на пазара, който ще започне да функционира през януари 2019 г. Неговата цел е двустранна: да неутрализира негативните въздействия на съществуващия излишък от квоти и да подобри устойчивостта на системата към бъдещи шокове. Това ще бъде постигнато, освен с други мерки, и чрез набор от правила за автоматично коригиране на предлагането на квоти, подлежащи на тръжна продажба, когато общият брой на квотите в обращение е извън предварително определени граници.

4.2.3. Преразглеждане на СТЕ на ЕС — Фаза 4 (2021—2030 г.)

На 15 юли 2015 г. Комисията представи законодателно предложение за преразглеждане на СТЕ на ЕС за нейната Фаза 4, в съответствие със Заключенията на Европейския съвет от октомври 2014 г. относно рамката на политиката за климата и енергетиката за 2030 г.

Целта на предложението е да се постигне намаление с 43 % на емисиите по СТЕ на ЕС в сравнение с количествата от 2005 г. За тази цел общият брой на квотите ще намалява с годишен темп от 2,2 % от 2021 г. нататък. В сравнение с настоящия темп от 1,74 % това води до значително допълнително намаление на емисиите, оценено на около 550 млн. тона между 2021 г. и 2030 г. Комисията предложи разпределението на безплатни квоти да се насочва по подходящ начин и да стане по-динамично, включително чрез актуализиране на целевите показатели, които отразяват техническия прогрес, чрез по-точно определяне на рискови групи за изместване на въглеродни емисии, както и чрез по-добро съгласуване на количествата на безплатно разпределяните квоти с производствените обеми. С по-висока степен на прозрачност

се предлага опцията за продължаване на безплатното разпределение на квоти, предназначена за 10 държави членки с по-ниски доходи, с оглед те да бъдат подпомогнати за модернизация на своето електропроизводство.

4.3. Други политики и мерки

4.3.1. Решението за споделяне на усилията и неговото място в нормативната рамка в областта на климата и енергетиката за периода до 2030 г.

В съответствие със заключенията на Европейския съвет от октомври 2014 г., Комисията планира да приеме законодателно предложение относно Решението за споделяне на усилията (PCY) през първата половина на 2016 г., с цел намаляване с 30 % на емисиите извън СТЕ в 2030 г. спрямо количествата от 2005 г.

Като част от подготвителната си работа Комисията започна проучване за последваща оценка на изпълнението на PCY, в съответствие с член 14 от PCY. В оценката ще бъде разгледано изпълнението на PCY и съответните постижения, както на равнището на държавите членки, така и на равнището на ЕС. В нея ще бъде определено доколко PCY допринася за общата цел за намаляване на емисиите на парникови газове в ЕС до 2020 г.

4.3.2. Интегриране на земеползването, промените в земеползването и горското стопанство (LULUCF) в нормативната рамка в областта на климата и енергетиката за периода до 2030 г.

Секторът на LULUCF в ЕС в момента поглъща емисии и следователно представлява „нетен поглъщител“. Според оценките обаче, без предприемането на нови действия ефектът на поглъщане би намалал. Увеличеното използване на биомаса за производство на енергия, ако се прилага по неустойчиво развит начин, може да доведе до още по-бързо отслабване на ефекта на поглъщане.

От 2013 г. насам Решението относно LULUCF осигурява правила за отчитане в ЕС, стандартизирани по отношение на начините на включване на емисиите и поглъщанията от сектора в инвентаризациите на ПГ в ЕС, чрез което се подобрява цялостното ниво на прозрачност. При все че в нормативната уредба на ЕС няма изрично определена цел по отношение на LULUCF, Протоколът от Киото задължава държавите членки да осигуряват неотрицателен нетен резултат от отчитането на LULUCF.

Комисията работи по оценка на въздействието, за да анализира как LULUCF може да се интегрира в нормативната рамка на ЕС в областта на климата и енергетиката за периода след 2020 г., като се основава на съществуващото Решение относно LULUCF. Като част от тази работа, от началото на 2015 г. Комисията провежда консултации с държавите членки и със заинтересовани страни. Планирано е предложение за включването на LULUCF да бъде направено през първата половина на 2016 г.

4.3.3. Енергийна ефективност

През 2014 г. Европейският съвет постигна съгласие по индикативна цел на равнище ЕС за подобряване на енергийната ефективност с поне 27 % до 2030 г. в сравнение с базовия сценарий. Целта ще бъде преразгледана преди 2020 г., като се има предвид цел за съответно подобрение с 30 % на равнището ЕС, което е предложено от Комисията. Както бе обявено в Пътната карта на ЕС в областта на енергетиката, през 2016 г. Комисията ще направи преглед на Директивата за енергийната ефективност и на Директивата относно енергийните характеристики на сградите. Освен това, за началото на 2016 г. е планирана специализирана стратегия за областта на отоплението и охлаждането. Вече е представено предложение за преразгледано законодателство за енергийното етикетирание, което в момента се обсъжда от страна на съзаконодателите. Действията на ЕС включват и мерки за насърчаване на използването на финансови инструменти.

4.3.4. Възобновяема енергия

През 2014 г. Европейският съвет съгласува задължителна на равнище ЕС цел за постигане до 2030 г. на поне 27 % дял на енергията от възобновяеми източници в крайното енергопотребление. За постигането на тази цел Пътната карта на Съюза в областта на енергетиката включва предложение за нова Директива за възобновяемата енергия и политика за устойчиво развитие в областта на енергията от биомаса. Действията на ЕС също така включват мерки, които насърчават използването на финансови инструменти за подкрепа на развитието на мощностите за възобновяеми източници, както и насърчаване на сътрудничеството между държавите членки.

4.3.5. Улавяне и съхранение на въглероден диоксид

Комисията направи оценка на Директивата относно улавянето и съхранението на въглероден диоксид и стигна до заключението, че тя отговаря на целта си и създава необходимата регулаторна рамка, която гарантира безопасно улавяне, транспортиране и съхранението на въглероден диоксид и същевременно осигурява достатъчна гъвкавост на държавите членки.

Докладът за преглед на Директивата относно улавянето и съхранението на въглероден диоксид, който се изисква съгласно член 38, е включен в приложението към настоящия доклад. В него е дадена оценка на действието, ефективността, ефикасността, последователността, релевантността и добавената стойност за ЕС на директивата, направена по програмата REFIT на Комисията.

4.3.6. Транспортен сектор

Системата за мониторинг, докладване и верификация (МДВ) в сектора на корабоплаването на ЕС

ЕС подкрепя глобален подход за намаляване на емисиите от международното корабоплаване, което представлява голям и нарастващ източник на емисии. През април 2015 г. ЕС прие регламент, чрез който бе създадена общоевропейска система за мониторинг, докладване и верификация за корабоплаването като първа стъпка в стратегията на ЕС към намаляването на емисиите в този сектор. В този регламент има изискване за големите кораби с брутен тонаж над 5 000 тона, които използват пристанищата на ЕС, след 1 януари 2018 г. да извършват мониторинг и впоследствие да докладват своите верифицирани годишни емисии на CO₂ и други данни, свързани с енергията.

Целта на системата на ЕС за МДВ на емисиите от корабоплаването е да допринесе за изграждането на международна система в сектора на корабоплаването. По тази тема се водят дискусии в Международната морска организация. Системата на ЕС за МДВ в сектора на корабоплаването освен това ще осигури нови възможности за съгласуване на стандартите за ефективност на съществуващите кораби.

Лекотоварни и тежкотоварни превозни средства

В областта на лекотоварните превозни средства законодателството на ЕС определя задължителни цели за емисиите на новите автомобили и микробуси. Целите за леките автомобили (130 g CO₂/km през 2015 г.) и микробусите (175 g CO₂/km през 2017 г.) вече бяха постигнати през 2013 г. Предварителните данни от регистрацията за 2014 г. показват, че средните стойности са 123,4 g CO₂/km за леките автомобили и 169,2 g CO₂/km за микробусите. Ако продължи да се поддържа такъв темп, производителите биха напреднали значително към постигане на целта за 2021 г. за леките автомобили, която е 95 g CO₂/km, и съответно целта за 2020 г. за микробусите в размер на 147 g CO₂/km.

Стратегията за тежкотоварните превозни средства, приета през май 2014 г., е първата инициатива на ЕС за справяне с проблемите във връзка с потреблението на гориво и емисиите

на CO₂ от камионите, градските и междуградските автобуси. Съгласно тази стратегия, първата стъпка на Комисията в тази насока ще бъде да се измерва потреблението на гориво на автомобилите и емисиите на CO₂ чрез използване на методика за компютърна симулация (VECTO). Този подход беше потвърден в пакета от документи от 2015 г. за Енергийния съюз.

Качество на горивата

През април 2015 г. Европейският парламент и Съветът постигнаха съгласие за изменение на директивите за качеството на горивата и възобновяемата енергия, при което да бъдат взети предвид последиците от непреките промени в земеползването в резултат от отглеждането на някои култури за производство на биогорива до 2020 г. Новото законодателство:

- ограничава до 7 % количеството, с което определени култури, основно култури за производство на храни, могат да допринесат за целта за 10% възобновяема енергия в сектора на транспорта през 2020 г.;
- въвежда индикативна цел от 0,5 % за биогоривата от ново поколение; и
- изисква от Комисията да отчита непреките промени в земеползването, чрез въвеждане в своето докладване на емисионни фактори.

4.3.7. Флуорсъдържащи газове

Регламентът за флуорсъдържащите газове от 2014 г. започна да се прилага от 1 януари 2015 г. Той укрепва вече съществуващите мерки (например за задържане на тези газове чрез откриване на пропуски, монтаж на съответно оборудване от обучен персонал, събиране на използваните газове и т.н.) и въвежда постепенно прекратяване на използването на флуорсъдържащи газове, което до 2030 г. трябва да намали общите емисии на такива газове в ЕС с две трети спрямо количествата от 2014 г. С регламента също така се забранява пускането на пазара на флуорсъдържащи газове при определени обстоятелства — когато са налични алтернативи (например по отношение на домашните хладилници и фризери, съдържащи флуоровъглеродороди (HFC) с потенциал за глобално затопляне (ПГЗ) над 150).

5. ПОЛИТИКИ НА ЕС В ОБЛАСТТА НА АДАПТИРАНЕТО КЪМ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

Стратегията на ЕС от 2013 г. за адаптиране към изменението на климата има за цел да направи Европа все по-издръжлива спрямо климата. Тя насърчава действията за адаптиране в рамките на ЕС, като се осигурява включване на свързаните с адаптирането съображения във всички съответни политики на ЕС (т.е. те придобиват първостепенно значение) и се насърчава по-добра координация, съгласуваност и обмен на информация. През 2017 г. Комисията ще докладва на Европейския парламент и на Съвета относно изпълнението на стратегията за адаптиране. Общите тенденции включват следното:

- Редица държави членки обръщат внимание на планирането на адаптирането и идентифицирането на рисковете и уязвимостите, свързани с изменението на климата. Национални стратегии за адаптиране са приети от 20 държави членки, а в повечето от останалите държави членки такива стратегии са в процес на подготовка.
- Повече от половината от държавите членки са предвидили финансиране за адаптирането, при все че държавите членки със специален бюджет за дейности за адаптиране в уязвими сектори са по-малко от половината.
- На повечето държави членки все още предстои да определят и прилагат планове за действие за адаптиране.

- С някои изключения разработването и внедряването на системи за мониторинг и оценка продължава да бъде нерешен проблем в повечето държави членки.

6. ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ В ОБЛАСТТА НА КЛИМАТА

В настоящия раздел е направен преглед на използването в областта на климата на финансови средства, генерирани от търговете за квоти по СТЕ на ЕС и от бюджета на ЕС. В него също така са обобщени данни за свързаните с климата разходи на ЕС и на държавите членки за подпомагане на развиващите се страни.

6.1. Приходи от тръжната продажба на квоти по СТЕ на ЕС

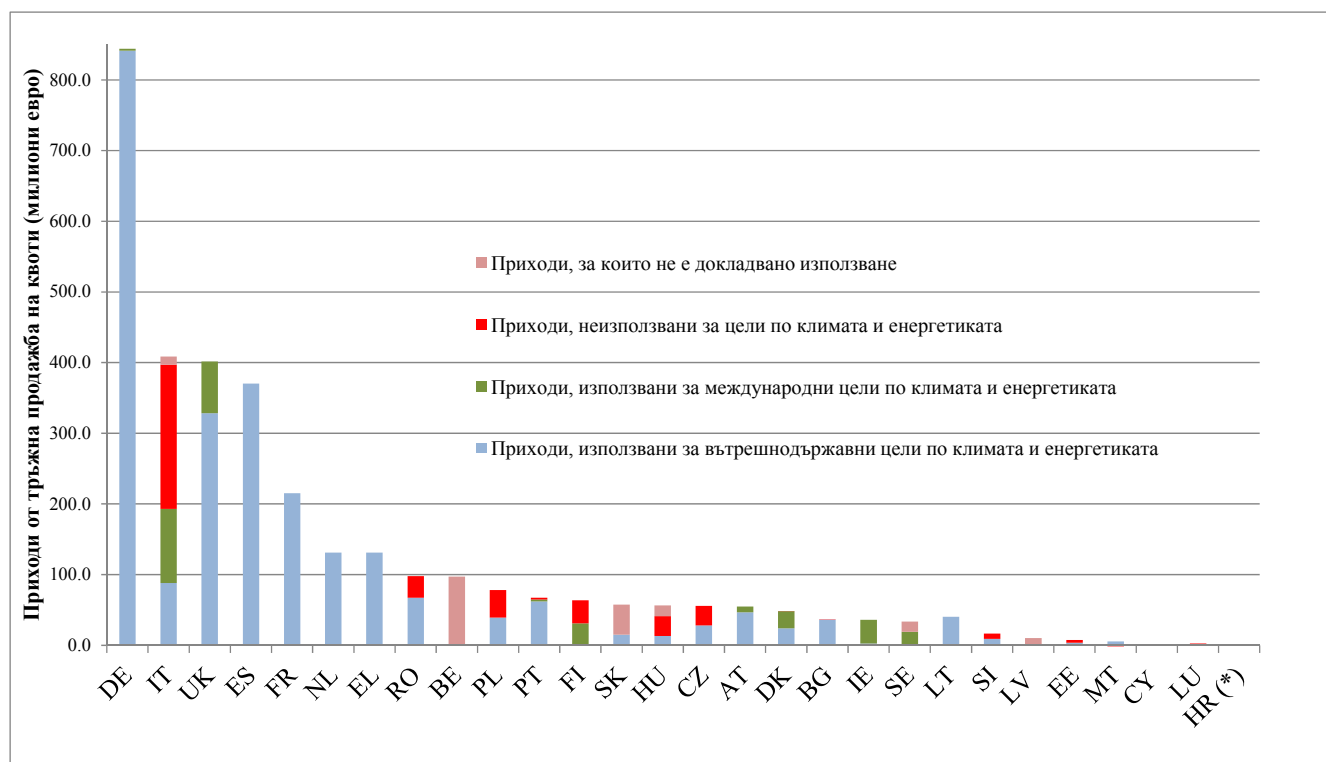
6.1.1. Използване от държавите членки на приходи от търгове за квоти

През 2014 г. сумарните приходи от тръжната продажба на квоти по СТЕ на ЕС възлязоха на 3,2 млрд. евро.

Съгласно Директивата за СТЕ на ЕС, държавите членки следва да използват поне 50 % от приходите от продажбата на квоти или тяхната финансова равностойност за цели, свързани с климата и енергетиката.

Средно през 2014 г. държавите членки са използвали или са планирали да използват около 87 % от тези приходи или тяхната финансова равностойност за цели, свързани с климата и енергетиката, които да подкрепят в голяма степен националните инвестиции в областта на климата и енергетиката. При все това, някои държави членки все още са в процес на създаване на подходящи правни и финансови инструменти за използването на част от приходите си. Белгия не е предоставила данни за използването на своите приходи, тъй като не е постигнато споразумение между властите относно тяхното разпределение.

Фигура 5 Докладвани приходи или тяхната финансова равностойност, които са използвани или се планира да се използват за свързани с климата и енергетиката цели през 2014 г.

Източник: Европейската комисия.

*Хърватия: търговете са започнали през 2015 г. и поради това няма приходи през 2014 г.

По отношение на вида на подпомаганите дейности, Дания и Обединеното кралство използват значителен процент от тръжните си приходи или тяхната финансова равностойност за финансиране на научноизследователски проекти за намаляване на емисиите, включително технологии за улавяне и съхранение на въглероден диоксид. Франция инвестира всичките приходи в подобряване на енергийната ефективност на обществени сгради, използвани за социални жилища. През 2014 г. и 2015 г. Швеция предостави сума в размер на 32 млн. евро тръжни приходи на Зеления климатичен фонд към Рамковата конвенция на Организацията на обединените нации по изменение на климата (РКООНИК).

Повече информация за това как държавите членки използват приходите от тръжната продажба на квоти може да бъде намерена в придружаващия работен документ на службите на Комисията.

6.1.2. Програмата „NER 300“ и предложеният иновационен фонд

По програмата „Резерв за нови участници — NER 300“ са избрани за финансиране проекти в 20 държави членки: 38 проекта за възобновяема енергия и един проект за улавяне и съхранение на въглероден диоксид. Общото финансиране по програма „NER 300“ ще бъде 2,1 млрд. евро и се очаква то да привлече допълнително 2,7 млрд. евро частни инвестиции.

В заключенията на Европейския съвет от октомври 2014 г. Комисията се приканва да поднови и удължи срока на програмата „NER 300“ и след 2020 г. Новият иновационен фонд, предложен като част от преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС, ще разполага с 400 милиона квоти плюс 50 милиона неразпределени квоти. Той ще се основава на програмата „NER 300“, като същевременно обхватът му ще бъде разширен, за да обхване нискоемисионните иновации в промишлеността.

6.1.3. Предложение за модернизационен фонд

През юли 2015 г. Комисията предложи също нов модернизационен фонд, предназначен за 10 държави членки с БВП на глава от населението по-малък от 60 % от средната стойност в ЕС, с цел да бъдат модернизираните техните енергийни системи и да бъде подобрена енергийната ефективност и в резултат да бъде осигурена на гражданите по-чиста, сигурна и достъпна енергия. За създаването на фонда ще бъдат използвани 2 % от квотите за периода между 2021 г. и 2030 г., което означава общо около 310 милиона квоти.

6.2. Първостепенно значение в бюджета на ЕС на политиките в областта на климата

Подкрепа на прехода към малки емисии и издръжливост към изменението на климата в ЕС чрез многогодишната финансова рамка

В настоящата многогодишна финансова рамка е определена цел за разпределяне на най-малко 20 % от бюджета на ЕС за постигане на целите, свързани с климата. Това представлява около 180 млрд. евро и е трикратно увеличение на дела от 6—8% в бюджета на ЕС за периода 2007—2013 г. Тези свързани с климата разходи са предвидени на годишна основа в съответствие с методика, разработена от Комисията.

Налице е значителен напредък. Общият принос през 2015 г. представлява около 16,8 %. През 2016 г. се очаква 20,6 % от бюджета на ЕС да допринесат за постигане на целите на ЕС в областта на климата:

- Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) съставляват повече от 43 % от многогодишната финансова рамка. Действията в областта на климата са взети предвид в регламентите за ЕСИФ, 28-те споразумения за партньорство и в повече от 530 програми за отделните фондове. Създадена е обща методика за определяне на нивото на подкрепа за целите, свързани с изменението на климата. Над 110,0 млрд. евро ще бъдат използвани за подкрепа на целите за действие в областта на климата, което съответства на около 23—25 % от общите средства. Точната сума ще бъде известна в края на текущия програмен процес, когато всички програми бъдат приети. Държавите членки ще я използват тогава за планираните проекти, свързани с климата.
- Поне 35 % от бюджета на програмата „Хоризонт 2020“, възлизащ на 79 млрд. евро, се очаква да бъдат инвестирани в проекти, свързани с климата. Към момента на изготвяне на текста 80 % от бюджета за 2014 г. е планиран и 22 % от съответните разходи са предназначени за свързани с климата дейности. Програмирането по тематични области е близо до постигането на целта за 35 % дял на климатичните дейности. При все това дейностите, предложени „отдолу нагоре“, не включват голям брой свързани с климата проекти, и самостоятелно представляват 25 % от общия бюджет на програмата „Хоризонт 2020“. Поради това е налице необходимост от спешни коригиращи действия, за да се постигне целта от 35 % за включване и да се избегнат по-нататъшни слаби резултати през 2015 г. и след това. Също така, Интегрираният стратегически план за енергийните технологии (СЕТ) е първият резултат в областта на научните изследвания и иновациите в рамките на Енергийния съюз, който дава нов тласък на разработването и внедряването на нисковъглеродни технологии чрез по-добро координиране и приоритизиране на усилията. Този план е насочен към десет основни линии на действие, насочени към постигане на приоритетите на Енергийния съюз в областта на научните изследвания и иновациите. В него се предлага и нов финансов продукт, „Energy Demo Projects facility“ (Инструмент за енергийни демонстрационни проекти), разработен съвместно с ЕИБ,

който е насочен към демонстрационни проекти със стопански мащаб, които са първи по рода си в своята област.

- За Общата селскостопанска политика (ОСП) 2014 г. и 2015 г. са преходни години. Новата ОСП ще започне да функционира през 2015 г. и ще включва отпускане на около 4 млрд. евро само от мерките за повишаване на екологосъобразността. Програмите за развитие на селските райони се одобряват основно в хода на 2015 г., като проектите ще се реализират след това, което предполага значително увеличение на разходите за развитие на селските райони, свързано с климата.

6.3. Разходи на ЕС и държавите членки за подпомагане на развиващите се страни в областта на климата

Подпомагането на развиващите се страни играе ключова роля за постигането на договорената цел за ограничаване на повишението на средната глобална температура да е не повече от 2°C над преиндустриалните стойности, постигане на преход към нискоемисионни икономики и подпомагане на устойчиво развитие, издръжливо на изменението на климата. На Конференцията за изменението на климата в Копенхаген през 2009 г. развитите държави се ангажираха с краткосрочна цел съвместно да мобилизират 30 млрд. USD допълнително публично финансиране за мерки в областта на климата през периода 2010—2012 г. („финансиране за бързо стартиране“). Те се ангажираха също и с дългосрочната цел съвместно да мобилизират 100 млрд. USD годишно до 2020 г. („дългосрочно финансиране“) в контекста на значими мерки за смекчаване на въздействието върху климата и на прозрачност на изпълнението. Това финансиране ще бъде привлечено от разнообразни източници — публични и частни, двустранни и многостранни, включително алтернативни източници на финансиране.

Поетото обещание за предоставяне на 100 млрд. USD помогна за значително увеличение на финансирането в областта на климата в контекста на сътрудничеството за развитие, както и чрез международни банки за развитие. ЕС и неговите държави членки са най-големите донори на официална помощ за развитие на развиващите се страни, която възлиза на над 70 млрд. USD годишно (около 58 млрд. евро през 2014 г.). Те са предоставили 7,34 млрд. евро за „финансиране за бързо стартиране“ за периода 2010—2012 г.

Освен това, през 2014 г. ЕС и неговите държави членки съвместно са ангажирали 14,5 млрд. евро за подпомагане на развиващи се страни за дейности във връзка с изменението на климата. Тази сума включва източници за финансиране на мерки в областта на климата от публични бюджети и други институции, финансиращи развитието. От 2014 г. насам тя включва и финансиране на мерки в областта на климата от ЕИБ, което възлезе на 2,1 млрд. евро. За разлика от предишни години, при това изчисление сега е използван по-пълен набор от числови данни, основаващи се на данни на ОИСР за съответните многостранни финансови приноси.